

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Naturerhvervsstyrelsen, Center for Projekttilskud
Nyropsgade 30
1780 København V

MORSØ KOMMUNE

Dato: 13-02-2014
Sagsnr.: 773-2014-4056

Navn: Anne Holm
Direkte tlf.nr.: 9970 7121
E-mail: aho@morsoe.dk

**Høringssvar vedr. LAG delen i det danske landdistriktsprogram 2014-2020
(j. nr. 13-810-000064)**

Hermed fremsendes Morsø Kommunes høringssvar til LAG-delen i det danske landdistriktsprogram gældende for perioden 2014-2020.

Høringssvaret er vedlagt som bilag.

Venlig hilsen

Hans Ejner Bertelsen
Borgmester

Bilag: Høringssvar fra Morsø Kommune

Bilag: Høringssvar - LAG delen i det danske landdistriktsprogram 2014-2020 fra Morsø Kommune

*Morsø Kommune har drøftet nedenstående høringssvar med Thisted Kommune – som vi blandt andet samarbejder med via LAG Thy-Mors og via Grøn vækst.
Thisted Kommune bakker op om høringssvaret og deler Morsø Kommunes synspunkter.*

Det er Morsø Kommunes generelle vurdering, at forslag til det danske landdistriktsprogram 2014-2020 på flere måder "udfordrer" de kommunale støttemuligheder, involveringer og det kommunale ejerskab til udviklings- og samarbejdsprojekter i landdistrikterne med speciel henvisning til, at kommunalt ejerskab og involvering ikke er med i forslaget.

Vi vil derfor gøre opmærksom på, at med en sådan udelukkelse for kommunerne, vil det nye landdistriktsprogram være med til at give kommunerne dobbelt økonomiske udviklingsforringelser, da kommunerne fra 2013 også er blevet frataget muligheden for at modtage tilskud til vanskeligt stillede kommunernes medfinansiering af EU-projekter via § 17-midlerne. Desuden blev Landdistriktpuljen i Økonomi- og Indenrigsministeriet også afviklet i 2013. Byfornyelsesmidlerne er tilsvarende blevet reduceret med henblik på, at tilskud skulle matches af LAG-midler. Det betyder, at landdistriktskommuner som Morsø allerede har mistet millionvis af kroner i årlige støttetilskud til projekter, der skal skabe vækst og arbejdspladser samt attraktive levevilkår i landdistrikterne.

Morsø Kommune frygter, at denne udsultning af støttemidler til de danske landdistrikter i sidste ende vil resultere i færre nye arbejdspladser og færre serviceforbedringer på Mors og i de danske landdistrikter.

I det følgende vil vi forsøge at kommentere på disse elementer af det danske landdistriktsprogram 2014-2020, herunder med udgangspunkt i artikel 21: Tilskud til basale serviceydelser og landsbyfornyelse i landdistrikterne (LEADER).

Vi vil kommentere på følgende:

1. Ændrede støtteberettigede omkostninger
2. Kommunal involvering/kommunalt ejerskab
3. Frivilligt arbejde kan ikke anvendes som element i finansieringen
4. Der ikke kan gives tilskud til forplejning
5. Rettidig omhu i sagsbehandlingen (generelt for hele programoplægget)
6. Central pulje og grøn vækst

Punkt 1: Ændrede støtteberettigede omkostninger

Morsø Kommune vil gerne starte med at anerkende og bakke op om flere af de ændringer, som forekommer i det kommende landdistriktsprogram under LAG-delen. Det gælder bl.a., at der som noget nyt kan gives tilskud til foranalyser og etablering af bredbånd, hvilket ikke var muligt i det forhenværende program.

Punkt 2: Kommunal involvering/kommunalt ejerskab.

Morsø Kommune ønsker at opponere mod, at kommuner i landdistrikter ikke længere er tilskudsberettigede ansøgere i det kommende landdistriktsprogram. At fratage kommunerne i de danske landdistrikter muligheden for at søge om LAG tilskud underkender det faktum, at kommunerne oftest er de *eneste* aktører i de danske landdistrikter der har ressourcer til at løfte større opgaver, som projekter af en vis størrelse kræver. Det gælder økonomisk såvel som administrativt.

Det kan være meget udfordrende for eksempelvis lokale havne- eller borgerforeninger at skulle varetage projektledelse og administration af større projekter med LAG tilskud. For det første har mange foreninger ikke den økonomiske likviditet, der er nødvendig i projekter med LAG-tilskud. Det gælder bl.a. muligheden for at kunne dække udlæg til projektudgifter, der først tilbagebetales efter projektperioden er afsluttet. For det andet kan det være noget af en mundfuld for foreninger, baseret og drevet af frivillige kræfter, at skulle varetage den administrative og juridiske projektledelse.

På Mors har vi flere eksempler på LAG støttede projekter, hvor den administrative ledelse og det økonomiske ansvar undervejs i projektet er blevet overdraget til Morsø Kommune. Det gælder bl.a. for flere af øens havneprojekter, som består i anlæg og renoveringsopgaver. Årsagen har været, at foreningerne ikke har haft den økonomiske likviditet til at kunne betale for udlæg til at dække projektudgifterne via lån eller kassekredit. Det har simpelthen været for dyrt for dem eller slet ikke muligt. Administrativt var projekterne også blevet noget af en mundfuld for de frivillige foreningsmedlemmer. Tilsvarende vil gøre sig gældende for landsbyfornyelsesprojekterne på Mors, som i dag også ejes og administreres af Morsø Kommune. Her har Morsø Kommune initieret et forløb, hvor der i et antal landbyer er inviteret til dialog om landsbyfornyelsestiltag som gennemføres i samarbejde med landsbyboerne. Involveringen har været af afgørende betydning – det har dog også været vigtigt i forløbet, at kommunen har kunnet sikre facilitering af forløbet og at hver enkelt landsby ikke har skullet starte fra bunden og på egen hånd. Endeligt har Morsø Kommunes projektejerskab sikret strategisk fokus og helhedstænkning i løsningsmodeller og gennemførelse.

Morsø Kommune er derfor bekymret for, at de nye tilskudsregler vil få konsekvenser for omfanget og størrelsen af de projekter, som der ydes tilskud til på Mors. Når kommunen ikke kan ansøge, og foreningerne ikke magter opgaven, hvem skal så igangsætte udvikling af landsbyer, havne og lokale turistattraktioner?

Det er vores erfaring, at projekter med strategisk sigte på udvikling af landdistrikter og skabelse af arbejdspladser med fordel kan initieres og faciliteres af kommunen med afsæt i involvering af og tæt samarbejde med foreninger m.fl.

Punkt 3: "Frivilligt arbejde kan ikke anvendes som element i finansieringen"

Kommunen har noteret sig, at man ikke ønsker, at frivilligt arbejde skal kunne medfinansiere LAG - midler i den kommende periode. Der er 2 ting vi ønsker opmærksomhed på i den forbindelse.

1: Frivilliges indsats i forbindelse med realisering af projekter i landdistrikterne er i høj grad med til at give social integration, fordi disse udviklingsprojekter bringer folk sammen på en ny måde og er

inddragende for nye tilflyttere, som derved får mulighed for at blive integreret i landdistrikternes lokalsamfund. Frivilliges indsats er med til at sikre LEADER og bottom up i praksis.

2: Det er kommunens generelle opfattelse, at der bliver brugt langt flere frivillige timer, end projekt-ejerne budgetterer med på ansøgningstidspunktet, fordi de mange frivillige brænder for deres ideer og projekter. Alt andet lige, er timeforbruget derfor reelt og en væsentlig værdi, som ansøgerne kan bidrage med.

Det betyder, at det kan vise sig at blive svært for foreninger at fremskaffe den påkrævede supplerende finansiering, såfremt de frivillige timer, der er lagt i projektet, ikke må inkluderes i budgettet.

Punkt 4: Ad.: ”Der ikke kan gives tilskud til forplejning”

Morsø Kommune anerkender, at tilskudsmidler ikke i væsentlig omfang bør anvendes til ”kaffe og brød”. I praksis indgår forplejning dog ofte som en reel og nødvendig udgift i forbindelse med projektudviklingen og gennemførelsen, eksempelvis i forbindelse med inddragelse af andre interessenter. I og med at mange projekter netop bliver gennemført af frivillige, som ikke har personlig for-tjeneste ved projektgennemførelse, men til gengæld investerer fritidstimer i arbejdet, vil kommunen opfordre til en overvejelse af, at forplejning kan være en reel støtteberettiget udgift.

Punkt 5: ”Rettidig omhu i sagsbehandlingen (generelt for hele programoplægget)”

Det er Morsø Kommunes oplevelse, at sagsbehandlingen for mange projekters vedkommende, har været meget langsommelig og dialogen omkring løsning af evt. fejl og mangler opleves som værende besværlig og med lange responstider. Vi opfordrer til, at der nedfældes klare retningslinjer for rettidig omhu i sagsbehandlingen på samme måde, som der er klare retningslinjer for den kommunale sagsbehandling.

Punkt 6: ”Central pulje og grøn vækst”

I sidste programperiode var der en central pulje og en grøn vækst pulje (V sager og M sager). Morsø Kommune har haft gode erfaringer med disse puljer, især fordi det har gjort det muligt for os at sætte projekter i gang sammen med vores strategiske samarbejdspartnere. Projekter, som vi ellers ikke kunne have igangsat. De 2 puljer har ydermere skaffet anden offentlig medfinansiering til programmet end den statslige finanslovsbestemte medfinansiering.